

403. Törökbálint, Égett-völgy

(Pest megye) B

2005 novemberében próbafeltárást végeztünk a Diósdí út melletti 087 hrsz. területen. A régebbi régészeti terepbejárások alapján itt ismert régészeti lelőhely van, melynek pontos behatárolása, jellegének meghatározása céljából végeztük a kutatást. A területen kimért 14 kutatóárokkal a teljes terület 10%-át lehetett átvizsgálni. A kutatóárok tanúsága szerint a humusz 30–200(!) cm vastag. A kutatóárkokban 15 objektumot találtunk, ezek részben különálló objektumok, részben egy többrészes árokrendszer elemei. Az 5 különálló, kisméretű gödör közül kettőből nem került elő leletanyag, háromból bronzkori kerámiatöredék és állatcsontok kerültek elő. A feltárt árokszakaszokban sem volt semmi lelet, ami alapján az árokrendszer elkészülésének, használatának idejére következtethetnénk.

Az árokrendszer a terület legszélén, a Tétényi-fennsík felőli részén található. Ugyanitt helyezkedik el az egyik lelet nélküli, tehát meghatározhatatlan korú objektum is; a másik a megkutatott terület DNy-i, a Diósdí úthoz közel eső részén.

A három bronzkori objektum a 4 ha-os terület legszélén található. Egyelőre ismeretlen kiterjedésű bronzkori telepre utalnak. Kiterjedését a terület próbafeltárása után tudjuk meghatározni.

MARÓTI ÉVA

404. Törökkoppány, 2. sz. gázkút

(Somogy megye) Ró

A területen régészeti szakfelügyeletet láttunk el, bár korábban nem került elő lelet a nyomvonal bejárható szakaszán az építés előtt.

2005 novemberében és decemberében összesen négy alkalommal végeztünk régészeti szakfelügyeletet, az árok ásásakor 5 objektum került elő.

A római kori kemencét a gázárok átvágta, aminek következtében a kemence nagyobb része megsemmisült. További két objektum az előkerült leletek – kerámia és nagy mennyiségű patics – alapján valószínűleg római kori épületmaradvány lehet. Két másik objektum funkcióját és korát nem sikerült meghatározni, csupán értékelhetetlen paticsmaradványokat találtunk bennük. Ezen objektumok pontos kiterjedését nem sikerült megállapítani. A gázárok további szakaszán régészeti jelenségre utaló nyom nem volt.

KÖLTŐ LÁSZLÓ – BAJZIK ANNAMÁRIA

405. Túrkeve, Tere-halom

(Békés megye) B

2005. november 9-én helyszíni szemlét végeztünk a védendő régészeti lelőhelyen. A halom felületét fű és gaz borította, de a térképen is jelölt akácok felhúzódnak a domb déli oldalára. A halom tetején háromszögelési pont van és e mellett a növényzet alapján jól lokalizál-

ható a Csányi–Tárnoki féle feltárás szelvényének pontos helye. A domb déli oldalán félig földbe mélyített pásztorkunyhó (talán a korábbi ásatások őrzőjének ideiglenes hajléka) látható. A lelőhelyen más beavatkozás nyoma nem figyelhető meg.

A halom körül jól azonosítható a korábbi megfigyelésekben már leírt árok és egy ahhoz kapcsolódó folyómeder. Az árok és a halmot övező terület mezőgazdasági művelés alatt áll. A szántásban, vetésben a felszínen szóródó leletek alapján megállapítható, hogy a lelőhely az árok külső partján emelkedő dombvonulatra is kiterjed. Bár ezen a területen még feltárás nem folyt, itt valószínűleg a központi tellt kiszolgáló, elsősorban gazdasági jellegű horizontális teleprész lehetett. A horizontális településrész kiterjedésével kapcsolatban a mostani szemlénk során megfigyeltük, hogy leletanyaga a felszínen lényegesen nagyobb területen szóródott, mint azt az 1970-es években az MRT bejárásai során jelölték. Azonban kizárólagosan a felszíni lelet-lokalizációra alapozva nem lehet egyértelműen eldönteni, hogy ez a lelőhely nagyobb kiterjedésére utal, vagy pedig az elmúlt három évtized intenzív mezőgazdasági munkáiból szükségszerűen következik.

Munkatársak: dr. Jankovich-Bésán Dénes, dr. Nagy Levente (KÖH).

TANKÓ KÁROLY

406. Üllő, 5. sz. lelőhely

(Pest megye) Sza

Az M0 autópálya Pest megyei DK-i szakaszának építését megelőző régészeti feltárás során az M5 autópálya és az M0-4 főút csomópontja, valamint a 31. sz. főút közti szakaszon dolgoztak 2005-ben a Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága munkatársai. Az összes lelőhelyet számítva ebben az évben kb. 100 000 m²-t tártunk fel május és november között. A 2001. és 2002. évi feltárásokkal együtt összesen közel 900 000 m²-t tártunk fel. Mindegyik lelőhelyen a vezető geodéta Érdi Benedek volt, munkatársa Peuser Lóránt. Informatikusok: Zoltán S. Péter és Tóth Károly. A teljes M0 feltárás koordinátora: dr. Tari Edit.

A nyomvonal kb. 5 m-es és 100 m hosszú szélesítésén 2005. július 22. és augusztus 2. között dolgoztunk. Összesen 500 m²-en 48 szarmata kori objektumot tártunk fel: 1 edényégető kemencét, 5 árkot, 37 gödröt, 1 füstölőt, 1 gödörbokrot, 1 házat, 2 cserépmézőt, és a 2004-ben feltárt 7849. sz. edényégető kemencéhez tartozó járósíntet (az edényégető kemence hulladék kerámiatöredékeivel felszórva). Az objektumok a késő szarmata korhoz tartoznak, csupán 5 gödörben nem találtunk keltező értékű leletanyagot.

A korai és késő szarmata–hun kori fazekastelepen talált fazekaskemencék száma így 54-re nőtt.

Munkatársak: Darázs Tímea régészhallgató (ELTE), Nyikus Krisztián és Szalai Gábor régésztechnikusok.

NAGY ANDREA